

Выводы. На основании исследований гистопрепаратов представляется возможным сделать заключение, что более нежной по структуре является кожа украинской черно-пестрой молочной породы. Она характеризуется тонким эпидермисом. Наиболее развит он у бычков бурой молочной породы. У них лучше развиты потовые и сальные железы, больше их площадь и ПСП.

Библиографический список

1. Арзуманян Е.А. Основы интерьера крупного рогатого скота. – М.: Сельхозгиз, 1957. – 93 с.
2. Диомидова Н.А. Эмбриональное развитие кожи и шерсти у овец // Известия АН СССР. Серия биологическая. - №6. – 1954. – С.8-19.
3. Эйдригевич Е.В., Раевская В.В. Интерьер сельскохозяйственных животных. – М.: Колос, 1966. – 208с.
4. Кацы Г.Д. Кожа млекопитающих: теория и практика. – Луганск: Изд-во «Русь», 2000. – 144 с.
5. Кацы Г.Д. Методические рекомендации по исследованию кожи млекопитающих. – Херсон, 1987. – 26 с.
6. Зеленский Г.П. Кожно-волосной покров коз. – Саратов, 1984. – 82с.

*Наведено результати вивчення гістологічної будови шкіри бугайців різних порід.
The results of the study histology constructions bulls different sorts.*

УДК 636.2.082.

МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ УДОСКОНАЛЕННЯ ГЕНЕАЛОГІЧНОЇ СТРУКТУРИ ПРИКАРПАТСЬКОГО ТИПУ УКРАЇНСЬКОЇ ЧЕРВОНО-РЯБОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ

О.І.Любинський

Подільська державна аграрно-технічна академія

Викладено результати оцінки племінних якостей різних генеалогічних угруповань. За племінною цінністю кращими є плідники ліній Романдейл Шейлімара, Сітейшина, Кевеліє, Валіанта та Майрдейла (за надоєм молока +500 кг і більше, за молочним жиром +18,3 кг і більше. Високоцінними плідниками є Люзіус 1255 лінії Рифлексин Совріна (+2440 кг, -0,04%), Віолейшин 270 лінії Інгансе (+1237 кг, -0,09%), Джаспер 360 лінії Кевеліє (+1235 кг, +0,03%). Високопродуктивні корови ліній Імпрувера, Кевеліє, Майрдейла, Сітейшина, Нагіта, Бутмейке характеризуються добрим поєднанням високого надою і жирномолочності. Виявлено високий рівень фенотипового прояву молочності у корів кращих родин: Маври 5369, Чайки 6330, Канни 6654, Білизи 9594 і Ромашики 2383.

молочна продуктивність, лінія, генетичний потенціал, тип, кореляція, генерація, генеалогія, племінна цінність, родина, порода

Фенотипова і генотипова специфічність, певний ступінь консолідації є важливими характеристиками, обов'язковими умовами апробації, подальшого генетичного прогресу порід та їхніх структурних селекційних одиниць [4]. Селекційний процес вимагає безперервної зміни поколінь, при

цьому кожне наступне покоління повинно переважати попереднє за продуктивними якостями тварин. Генетичний прогрес продуктивності корів у молочному скотарстві забезпечується переважно шляхом добору і широкого використання бугаїв-поліпшувачів [7]. В умовах великомасштабної селекції генетичний прогрес стад, породи на 90-95% залежить від селекції бугаїв [3].

Підбір до родоначальника лінії видатних рекордисток збільшує в потомстві концентрацію їх генів, що, безумовно, підвищує надійність одержання високопродуктивних особин в лінії і препотентних плідників [1-2,6].

Така постановка проблеми вимагає пошуку кращих поєднань селекційних ознак у молочної худоби, удосконалення генеалогічної структури з метою підвищення генетичного потенціалу вітчизняних порід.

Матеріал і методика досліджень. Дослідження проведенні за матеріалами племінного обліку племоб'єднань Чернівецької та Івано-Франківської областей. Оцінку бугаїв-плідників за нащадками проведено порівнянням продуктивності дочок з ровесницями з урахуванням рівня продуктивності стад, року оцінки, кількості ефективних дочок. Продуктивні якості корів оцінювали за матеріалами первинного зоотехнічного обліку базових племзаводів прикарпатського типу червоно-рябої молочної породи, враховуючи надій молока, вміст жиру, кількість молочного жиру, у розрізі лактацій і поколінь.

Первинний матеріал досліджень статистично опрацьований згідно з методикою Г.Ф.Лакіна [5] з використанням програмного забезпечення Microsoft Excel.

Результати досліджень. Величина генетичного ефекту, підвищення продуктивного потенціалу молочної худоби в значній мірі залежить від племінної цінності бугаїв. Загально відомо, що найбільш точно племінна цінність плідника визначається за продуктивними якостями нащадків. Продуктивність дочок бугаїв-плідників у розрізі ліній суттєво не відрізняється. Величина надою знаходиться в межах 3857 – 4870 кг, залежно від рівня надою лінії розподіляються по-різному: 4000 кг і менше – 5 ліній (22,7%), 4001 – 4500 кг – 13 ліній (59,1%), 4501 кг і більше 4 ліній (18,2%). Найпродуктивнішими є дочки, одержані від плідників ліній Імпрувера, С'юпріма, Романдейл Шейлімара, Сітейшна. Жирномолочність дочок плідників різних ліній відносно вирівняна (3,59-3,77%). Слід відмітити, що у корів 7 ліній (31,8%) жирність молока нижча вимог стандарту породи.

За племінною цінністю кращими є плідники таких ліній: Романдейл Шейлімара, Сітейшна, Кевеліє, Валіанта та Майрдейла (+500 кг і більше). Дещо нижчі показники (+499 – 400 кг) – Нагіта; (+399-300 кг) – Астронавта, Інгансе, Хановера, Кавалера, С'юпріма, Магнета, Рігеля; (+299-200кг)-Рифлексн Совріна, Хеневе, Монтвік Чифтейна; (+199 і нижче) – Імпрувера, Айвенго, Елевейшна. Від'ємні значення за надоєм одержано у лініях: Бутмейке, Сілінг Трайджун Рокіта і Чіфа (-8,4- -151,5 кг).

Селекція молочної худоби передбачає, насамперед, зростання величини надою. Серед кращих бугаїв, найбільшу частку займають плід-

ники лінії Рифлексн Соверінга (6 гол., племінна цінність за надоем +2440-+510 кг) та Сітейшна (4 гол., племінна цінність за надоем +976 –544 кг), Нагіта, Рігеля, Романдейл Шейлімара, Хеневе по 2 гол, а решта лише по одному. Кращими плідниками є Люзіус 1255 лінії Рифлексн Совріна (+2440 кг, -0,04%), Віолейшн 270 лінії Інгансе (+1237 кг, -0,09%), Джаспер 360 лінії Кевеліє (+1235 кг, +0,03%), Вуд 17003660 лінії Майрдейла (+1118 кг, +0,03%). Бугаї-плідники Джаспер 360, Аріон 9782, Вуд 17003660, Капітан 6775, Расчет 2616, Інтер 5571, Кінг 3091, Хоризон 272 стійко передають своїм нащадкам генетичний потенціал не тільки за надоем (+1235-+565 кг), а й за жирномолочністю (+0,12- +0,03%).

Формування чіткої генеалогічної структури породи, одержання і широке використання видатних племінних бугаїв цінної лінії залежить від чисельності і препотентності високопродуктивних корів. У прикарпатському типі найбільшу кількість високопродуктивних корів одержано від плідників ліній Рифлексн Соверінга, Хеневе, Сітейшина, Рігеля, Бутмейке, Нагіта, Романдейл Шейлімара і Астронавта. Залежно від лінійної належності кращі показники надою відмічено у корів ліній Імпрувера, Кевеліє, Майердела, Сітейшина (8157-7972 кг), дещо нижчі – у корів ліній Рігеля і Айвенго (7146-6975 кг). Корови ліній Імпрувера і Бутмейке поєднують високі надої з високим вмістом жиру в молоці (3,85 і 3,82%). За жирномолочністю корови всіх ліній переважають вимоги стандарту породи, за виключенням особин лінії Майердейла (3,62%).

Ефективне ведення племінної роботи з родинами забезпечує формування певної спадкової мінливості за головними селекційними ознаками і спрямовування її у бажаний бік.

Родоначальниці родин характеризуються високими племінними якостями. Величина надою молока за кращу лактацію змінюється від 10388 кг до 3834 (у 2,7 раза). За групами продуктивного потенціалу відповідно: 10001 кг і більше – 1 гол. (6,7%), 9001 – 10 000 кг – 1 гол. (6,7%), 8001-9000 кг – 1 гол. (6,7%), 7001-8000 кг – 2 гол. (13,3%), 6001-7000 кг – 3 гол. (20%), 5001-6000 кг – 3 гол. (20%), 5000 кг і менше – 4 гол. (26,7%). Така висока варіабельність молочності родоначальниць розкриває значні потенційні можливості подальшого їх використання. Жирність молока у родоначальниць змінюється від 4 до 3,53%, відповідно у розрізі продуктивного потенціалу: 4,0-3,9% – 2 гол. (13,3%), 3,89-3,8% – 6 гол. (40%), 3,79-3,7% – 3 гол. (20%), 3,69-3,6% – 3 гол. (20%), 3,59-3,5% – 1 гол. (6,7%).

Отже, молочність родоначальниць родин змінюється досить строкасто: за надоем молока – 53,3% корів мають 6000 кг молока і більше, а за вмістом жиру – 80% особин – 3,7-3,9%. Слід також відмітити, що високопродуктивні родоначальниці Мавра 5369, Романтика 9587, Гойдалка 9841 поєднують високі надої і жирність молока. Найбільш чисельними є родини Романтики 9587, Тої 1280, Маври 5369 і Ромашки 2383. В умовах племзаводу “Галичина” від родоначальниці Маври 5369 одержано дві високопродуктивні корови Мелодію 8047 (4-10869-3,86) і Музу 2160 (3-9199-3,96).

Важливою особливістю селекції родин є забезпечення стійкої передачі цінних племінних якостей у ряді наступних поколінь для формування достатньо розгалуженої генеалогічної структури.

Порівняння показників молочності родоначальниць з аналогічними у корів родин дає змогу зазначити, що у групах високопродуктивних маток (6000 кг і більше) відповідність надою складає 52,4-89,2%, а з дещо нижчим рівнем надою (5000 кг і менше) – 113,2-144,7 %. За кращу лактацію вищі показники молочності відмічено у корів, які відносяться до родин Чайки 6330, Канни 6654, Маври 5369, Білизни 9594 і Ромашки 9594. Слід також відмітити, що у корів всіх проаналізованих родин рівень молочної продуктивності як за першу, так і за кращу лактацію достатньо високий і відносно вирівняний, відповідно 3631-5286 кг (I лактація) та 4480-6316 кг (вища лактація).

Висновки. Таким чином, у прикарпатському типі української червоно-рябої молочної породи плідники ліній Романдейл Шейлімара, Сітейшна, Кевеліє, Валіанта та Майрдейла проявляють високі потенційні можливості у передачі ознак молочності нащадкам, найперспективнішими є родини Чайки 6330, Канни 6654, Маври 5369, Білизни 9594 і Ромашки 9594, які характеризуються достатньо високим рівнем молочної продуктивності, ефективним поєднанням надою та жирномолочності, що забезпечує їх подальше пріоритетне розведення у регіоні, формування чіткої генеалогічної структури, підвищення генетичного потенціалу за ознаками молочності.

Бібліографічний список

1. Арсенов Л.Т. Формирование и отбор высокопродуктивных животных с устойчивыми племенными качествами // Молочно-мясное скотоводство. – К.: Урожай, 1985. – Вып. 66. – С. 31-35.
2. Байда В.И. Принципы линейного разведения в скотоводстве // Молочно-мясное скотоводство. – К.: Урожай, 1988. – Вып. 72. – С. 14-16.
3. Генетико-популяційні процеси при розведенні тварин / І.П.Петренко, М.В.Зубець, Д.Т.Вінничук, А.П.Петренко / За ред. І.П. Петренка.-К.: Аграрна наука, 1997.-478 с.
4. Зубець М.В., Буркат В.П. Про радикальний перегляд теорії селекції // Вісник сільськогосподарської науки. – 1987 – №11. – С. 80-82
5. Лакин Г.Ф. Биометрия. – М.: Высшая школа, 1980. – 293 с.
6. Самусенко А.І. Виведення високопродуктивних ліній і родин у скотарстві.-К.: Урожай, 1971.- 72 с.
7. Суллер И.Л. Сравнительная оценка быков черно-пестрой породы по качеству потомства // Зоотехния.-2001.-№1.-С.4-5.

Изложены результаты оценки племенных качеств разных генеалогических групп прикарпатского типа украинской красно-пестрой молочной породы. Высокую племенную ценность имеют производители линий Романдейл Шейлимара, Ситейшна, Кевелие, Валянта и Майрдейла (по удою молока +500 кг и больше, по количеству молочного жира +18,3 кг и больше). Лучшими быками-производителями есть Люзиус 1255 линии Рифлексин Соврина (+2440 кг, -0,04%), Виолейшн 270 линии Ингансе (+1237 кг, -

0,09%), Джаспер 360 лінії Кевеліє (+1235 кг, +0,03%). Высокопродуктивные коровы линий Импрувера, Кевеліє, Майрдейла, Ситейшина, Нагита, Бутмейке характеризуются отличным взаимодействием высокого удоя и жирномолочности. Выявлено высокий уровень реализации генетического потенциала молочности у коров лучших семейств: Мавры 5369, Чайки 6330, Канни 6654, Белизны 9594 и Ромашики 2383.

The outcomes of assessment tribal value different generation Prycarpattis to phylum of Ukrainian red and white dairy breed. High tribal value have the sires of lines Romandael Selimara, Siteastna, Kevelie, Valianta and Maeerdela (on of milk of +500 kgs and it is more, by quantity of lactescent Adeps of +18,3 kgs and). By the best bulls - sires is Lyisius 1255 lines Riflecstn Sovrina (+2440 kgs, -0,04 %), Violestn 270 lines Inganse(+1237 kgs, -0,09 %), Dgasper 360 lines Kevelie (+1235 kgs, +0,03 %). The highly productive cows of lines Impruvera, Kevelie, Mareadela, Siteyshna, Nagita, Butmeyke are characterized by excellent (different) interplay high milk productivity and fat. The high level of implementation of a genetical potential of lactescence for the cows of the best sets is family: Mavri 5369, Seagull 6330, Cannes 6654, Whiteness 9594 and Daisy wheel 2383.

УДК 636/2/082/083

ВПЛИВ ТЕХНОЛОГІЇ УТРИМАННЯ І МІСЦЯ ПРОВЕДЕННЯ ОТЕЛЕНЬ М'ЯСНИХ КОРІВ НА ЇХ ВІДТВОРНІ ВЛАСТИВОСТІ І ЯКІСТЬ ПРИПЛОДУ

В.П. Міненко, Г.О. Гриненко
Інститут тваринництва УААН

Викладено результати вивчення вплив способу утримання і місця отелення м'ясних корів на їх відтворні властивості і якість приплоду. Доведено, що прив'язне утримання тільних корів негативно впливає на відтворні властивості корів.

м'ясні корови, місце отелення, спосіб утримання, відтворні якості, якість приплоду

У м'ясному скотарстві основними факторами, які впливають на рентабельність його ведення, є вихід телят на 100 корів і нетелей та жива маса приплоду при відлученні, оскільки всі витрати на утримання основного стада відносять на собівартість вирощування молодняку до відлучення.

Нині практично в усіх господарствах, які займаються розведенням м'ясної худоби, ця галузь збиткова і в значній мірі це зумовлено низьким виходом телят на 100 маток, низькою живою масою телят при відлученні при значних річних витратах на одну корову (800-1500 грн.). За даними статистичної звітності вихід телят на 100 м'ясних корів і нетелей за останні 2-3 роки в Україні становить 65-68%. При такому виході телят практично не можливо покрити витрати на утримання основного стада.

Причини, що зумовлюють низький вихід телят багатогранні, однак основні з них такі: незадовільне вирощування ремонтних телиць, неповноцінна годівля й утримання корів, особливо в період сухостою, гінекологічні хвороби корів, порушення технології осіменіння корів.

З питань технології вирощування ремонтного молодняку, годівлі корів і молодняку, організації осіменіння в літературі є багато повідомлень як вітчизняних, так і зарубіжних учених. Що ж до питання впливу техноло-